

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1908. OKTÓBER 23.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 243. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mításal díjszabás szerint

Andrássy a király előtt.

A választói jog reformja.

Kassa, október 22.

Másfél óra hosszat tartózkodott tegnap a király dolgozó szobájában. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter. Noha a kihallgatásról a dolog természete szerint semmi pozitív adat ki nem szivárgott, nem csalódunk, ha föltesszük, hogy Andrássynak érintenie kellett a legaktuálisabb kérdést, mely ez idő szerint politikai életünk csomó pontja: *a választójogi reformot.* A belügyminiszter, ha tárcájának más ügyeiről is referált, nem mellőzhette, hogy ne szóljon erről a legfontosabb feladatáról, mely hónapokon át foglalkoztatta s amely a parlamenti tárgyalásra teljesen elkészült. Es ha pozitív kijelentésekre nem is támaszkodhatunk, annyit elmondott Andrássy, hogy a király rendkívül nyájasan és kegyesen fogadta s hogy a belügyminiszter nagyon meg van elégedve *kihallgatásának eredményével.*

Es ha felemlítjük, hogy Wekerle Sándor gróf, a függetlenségi pártban tegnap este több képviselőnek, a választóreformról hozzá intézett kérdésére ezt felelte: „*Rendben van a dolog.* A képviselőház első legközelebbi ülésén Andrássy Gyula a Ház elé terjeszti a reformot“, mindezt a tegnapi audencia eredményével egybevetve, megállapíthatjuk, hogy a korszakalkotó reform egy hajszálnyit sem tért el ama iránytól, melyet Andrássy kezdettől fogva célul tűzött ki s mely felé őt a haladás eszméje és a nemzeti megerősödés mindenkifelett álló gondolata vezérelte.

Nagyon természetes jelenség, hogy amikor a választói reform politikai életünk formáit, hosszú időre, talán egy emberöltőre átalakítja, előtörnek a homályból mindazon elemek, akik a rendezett viszonyokat nem szeretik, akiknek minden számítása megy veszendőbe az által, hogy nemzeti lét-föltételeink megszilárdulnak.

Ezek az ellenséges érzületű elemek, valósággal dervis táncot jártak

már eddig is a reform körül, szították az ellenállást, felizgatták a nyers tömeget, szövetkeztek külföldi nyílt ellenségeinkkel s örjöngő gyűlöletük, még a király személyét sem kimélte, úgy aposztrofálván a felséget, mint aki nem adja beleegyezését Andrássy javaslatához.

Nem kell nagy idő, míg a parlament színe előtt omlanak össze ezek a hazug hírek. A felelős kormány a nemzet képviselője előtt fogja bebizonyítani, hogy a választójogi reform megerősíti a nemzet föntartó és kipróbált erősségeit s alkotmányos keretek tágitásával nem nyitott rést a nemzeti életünket fenyegető veszedelmeknek.

A tegnapi kihallgatás egyébként nem változtatott azon a tárgyalási programmon, melyet Andrássy már jó előre bejelentett. Bár azóta sok hamis hírt dobtak piacra, Andrássy állja szavát, a választójogi reform, a parlament első érdemleges ülése elé kerül, ami valószínűleg *november 10-én lesz.* Ennek a programnak eddig akadályja nem volt, most sincs és nem is lesz. Andrássy tántoríthatlan erővel halad előre a maga útján. Vele van a magyar nemzet bizalma, munkájában a magyarság reménye, törhetetlen hittel követjük őt, mert az ut, melyen halad, a nemzet erejéhez, fejlődéséhez, boldogulásához vezet!

— A választói reform benyújtásának határideje? Politikai körökben szerzett komoly értesülés szerint Andrássy Gyula gróf belügyminiszter november hó 10-én terjeszti a képviselőház elé a választójogi reformjáról szóló törvényjavaslatot. Ugyanakkor nagy be-szédet mond a többes szavazat érdekében. Javasolni fogja egy külön bizottság kiküldését, mely hivatva lesz arra, hogy a korszakos törvényt előkészítse a parlamenti tárgyalásra. Miközben a bizottság tanácskozik, az alatt a képviselőház tárgyalni fogja a Bosznia és Hercegovina annektálásáról szóló törvényjavaslatot, továbbá az indemnitást és valószínűleg a kivándorlásról szóló törvényjavaslatot. A bizottság tanácskozásának befejezése után kezdődik a választói reform parlamenti tárgyalása.

Ne majmoljuk a fővárost.

A tanítási idő kezdete Kassán.

Egy kassai újság tegnapi számában a budapesti tanács ama határozatával foglalkozik, mely a téli hónapokban a népiskolák tanítási idejének kezdetét reggeli 9 órában állapítja meg. Az első hallásra rokonszenvesen hangzó újítást Kassán is meghonosítandónak véli, noha minálunk több szempontból nem alkalmas a tanítási idő kezdetének megváltoztatása. Röviden összefoglaljuk a magunk érveit.

A kassai községi népiskola tanulóinak 80 percentje olyan szülőknek a gyermeke, akik 6—7 órakor reggel munkába mennek. Mit csináljon a gyermek a 9 órai tanítási idő kezdetéig. A szülők ugyanakkor felkötik, amikor ők is dolgozni mennek, a gyermek két-három órán át minden felügyelet nélkül marad, legtöbb esetben az utcára taszítva.

Ha a hideg időjárás tenné indokolttá a tanítás későbbi kezdetét, konstatáljuk: ha hideg van $\frac{1}{2}$ 8 órakor, hogy az veszélyezteti a gyermek egészségét, mindenesetre nincs $\frac{1}{2}$ 9-kor olyan meleg, hogy a veszély elkerülhető lenne.

A tanítás magas óraszámra is ellentmond a 9 órai kezdésnek. A mikor a 3-ik osztálytól kezdve, majdnem mindennap délután 4 órát és a két szabadnapot kivéve, délután 2 órát kell ülni a gyermeknek az iskolában, honnan vesszük a két idő közt a szabadidőt? Hisz akkor délután 5 óráig kell a gyermeknek az iskolában maradni, vagy azt akarja talán laptársunk, hogy az egyfolytában való tanítást hozzák be? Ez nemcsak pedagógiai, hanem humánus szempontból is kivihetetlen.

A fejlődésben levő gyermeket, nem szabad, 4—5 sőt 6 óra hosszan át, tanulásra kényszeríteni, mert a tantárgyaknak legnagyobb része olyan, hogy ülést és osztatlan figyelmet követelnek. Azután s még ha egyfolytában van a tanítás és kevesebb az óraszám az alsó osztályokban, akkor a gyermekeknek nagyon sok ideje marad a *csatangolásra.* Így igaz, hogy naponta négyszer kell megtenni az utat az iskolába és vissza, de ez a járás, egy bizonyos cél elérésében történik, tehát míg egyrészt a gyermek többet mozog, addig másrészt kevesebbet csavarog.

Tegyük fel, hogy délután nincs előadás. Mit csinál az a gyermek másnap reggel, akinek szülője csak este 6 órakor jön a gyárból? *Állítsanak fel napközi otthonokat,* de akkor meg megint előáll annak a veszedelme, hogy a gyermek egyfolytában nagyon sokáig ül s utána a napközi otthonban megint csak ül, ami pedig határozottan túlterhelés.

A tanítóktól sem lehet kivánni azt, hogy egyfolytában 4—5—6 órát dolgozza-

KOLLER TONY és STEINER SOMA

operaénekesnő

hegedűművész

egyetlen hangversenye
Kassán
november 8-án
a Schalkház-szálló nagytermében

: Jegyek kaphatók: Vitéz A. könyvkereskedőnél (Fő-utca 70.) rendes helyárák mellett. :

nak, mert ezt a szervezet ki nem bírja. A középiskoláknál másképp áll a dolog. Ott a tanítványok fejlettebbek s mégis a nyolcadik osztályban az óraszám kisebb, mint a népiskola 5-ik osztályában.

A tulsok szabadidő házi dolgozatokra, preparációkra szükséges és a tanárnak megterhelése nincs, hiszen maximum 20 órát tanít hetenkint. A fővárosnak rendkívüli körülményei talán indokolták teszik az egyfolytábi tanítást, de a pedagógusok és orvosok ott is csak erre hivatkozva, ajánlják az egyfolytábi tanítást.

Különböben mint a kassai tanító-testület ismerjük, mindenkor a legnagyobb körültekintéssel iparkodott megfelelni a pedagógiai és egészségi követelményeknek, az iskolaszék is mindig helyeselte álláspontját, kár tehát egy pár meggondolatlanul odavetett frázissal az iskolaszéket ugyszólván a tanító-testület ellen ingerelni.

Politikai valótlanosságok

(Megszólt a keresztény szocialisták kassai lapja. — Mese az új paktumról.)

A plurális választójog ellenzői szívesen nyargalnak azon a valótlanosságon, hogy a király nem adta meg *Andrássy* Gyula gróf törvénytervezetéhez az előzetes szankciót. Ezt a valótlanosságot hirdeti tegnap a keresztény szocialista *Felvidéki Újság* is, abból az alkalomból, hogy *Andrássy* kihallgatáson volt a királynál. Igaz, hogy a keresztény szocialistáknak, csak úgy mint a demagógia eszközeivel küzdő egyéb pártoknak nagyon fáj, hogy a választójogi reform nem szolgálta ki a nemzetet a nyers tömegek uralmának.

Ebből a fájdalomból, jegecesedik ki az a vágy, hogy vajha, nem sikerülne az *Andrássy*-féle javaslat törvényerőre emelkedése. És mert ez a vágy, mint bizonyos, nem fog teljesedésbe menni, hát a valótlanosságok illuziójában keres kárpótlást. Néhány nap mulva egyébként kiderül, hogy a pluralitás ellenzői, mily hamis hírekkel izgatták a közvéleményt, mely ma már tisztán és világosan látja, hogy állami létünk legbecesebb érdekei nyerne kifejezést *Andrássy* javaslatában.

Egy mai reggeli lap azt írja, hogy új paktum készült a király és a kormány között, a melynek értelmében a választói reform előzetes szentesítéséért az ujonclétszám felemelése viendő keresztül. Irányadó kormánykörökből a Budapesti Tudósítót felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ez az egész jelentés elejétől végéig nem felel meg a tényeknek, hanem önkényes koholmány. Sem *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök tegnapi legfelsőbb kihallgatása, sem a megelőző miniszteri értekezletek nem vonatkoztak ilyenmő kérdésekre, mint a hogy új paktum terve és az ujonclétszám a kormány tagjai között egyáltalában nem is került szóba.

A következő évre a honvédelemügyi miniszter a rendes ujonclétszámot fogja a törvényhozástól kérni. Az sem felel meg a valóságnak, hogy az új delegációs ülészek egybehívását már a husvéti időre tervezik. Mindézek szerint az egész közleményt a hozzáfűzött kommentárokkal együtt a tényeknek egyáltalán meg nem felelő téves kombinációnak kell kijelentünk.

Rosta

Véreb bírák.

Forog a világ! Tülekednek az emberek, adnak és kapnak sebeket a nagy dula-kodásban s aztán . . . egyik az odvába vonul, hogy irt csepegtessen sajtó sebeire, a másik meg bírőhoz szalad, hogy elégtételt keressen a bántalmakért. A bírőhoz! Itéle-tért! Igazságért!

Rendíthetetlen a bíróság igazságszeretete és emberségébe vetett hit. A törvény valósággal sziklaalapjának, megdönthetetlen támasztó pillérjének tekinti a bírák igazságerzetét és emberséges gondolkodását. Garanciális intézkedésekkel biztosítja a bírák függetlenségét és magasra emeli őket a többi polgár feje fölé. Nemcsak tiszteletben és tekintélyben növeli a bírákat, hanem jogokban is.

Diszkrécionális jogokat ad a bírónak, azaz teljes szabadságot arra, hogy némely törvényes rendelkezést legjobb belátása szerint alkalmazzon, vagy ne. Az ember embervoltának legszebb elismerése ez, mely a mi jogéletünkben is kifejezésre jutott.

Büntető törvénykönyvünket a jogfejődés az új novellával egészítette ki, melyben a feltételes elítélésről is szó esik. Ennél a kulturintézménynél is a bírói diszkrécióra támaszkodik a törvény, midőn a bíró bölcs belátására és humanizmusára bizza, hogy enyhe esetekben, amidőn nem a vádlott közveszélyessége játszott szerepet a vádbeli cselekmény elkövetésénél, hanem csak a körülmények sodorták magukkal, vagy egyéb az ő érületbeli veszedelmességét nem feltételező okok, ne sújtsa le egy megbélyegző ítélettel a vádlottat, hanem tegye függővé az ítélet végrehajtását az ő további viselkedésétől.

Gyönyörű gondolat megtestesülése ez a paragrafus. Megtisztelése a bíró és a vádlott emberi méltóságának, a modern jogélet egyik legkiválóbb terméke. Amilyen szép és fölemelő így általánosságban, annyira visszatartó és elszomorító, ha a mindennapi élet részleteiben tárul elénk, midőn a bírói diszkréciót arra használja fel egy-egy embertelen, konokul elzárkózott lélek, hogy kivonja magát a törvény utasítása alól és a maga inhumánus lelke sugallata szerint ítéljen.

Vannak bírák, akiknek a lelkében egy-egy ugrásra kész vérebként húzódik meg az embertelen könyörtelenség és sajnos ezeknél nem a méltányos humanizmust, hanem a fenevadat szabadítja a társadalom nyakára a törvényadta diszkrécionális jog.

HIREK.

Egy bukásról.

Tegnap méltónak tartad tiszteletre,
Ma káröröm s guny lebeg ajkadon.
— Pedig tegnap csak megvetés illette,
Ma meg csak szánalom.

— Fontos városi ügyek. Kriebel Edgár dr. városi főjegyző, ma reggel érkezett meg Budapestről, ahol több hivatalos ügyet intézett el. A belügyminiszteriumban, Hartl Sándor osztálytanácsossal, a városi ügyosztály vezetőjével az új szervezeti szabályrendelet jóváhagyása érdekében folytatott tárgyalásokat, amelyek részben eredményre is vezettek, úgy, hogy az első 100 paragrafus és a két utolsó fejezetnek némi módosítással való jóváhagyása már a közeli napokban várható. Eljárt a kereskedelmi miniszteriumban is, ahol a műszaki hivatalra vonatkozó részt vizsgálják felül és ott is biztató ígéretet nyert. Az egész szervezetnek végleges jóváhagyása azonban csak februárra várható. Tárgyalt a főjegyző, az utalpar terhére felveendő kölcsön dolgában is, melynek keresztülvitele, az utadó felemelését vonja Kassán maga után, annyival is inkább, mert a készülő új uti törvény értelmében úgy is fel kell emelni az utadót s Kassán a legcsekélyebb az utadó valamennyi város között. Végezetül a földhitelintézzettel 400.000 koronás városi kölcsön dolgában értekezett. Hajlandók a kölcsönt megadni, de a feltételek nincsenek még megállapítva.

— Thököly sirkápolnája. II. Rákóczi Ferenc bujdosó társának: Thököly Imrének, akinek hamvait az övével együtt hozták haza, a kormány gyönyörű sirkápolnát építtet Késmárkon, ahol porait örök pihenőre helyezik. A feladat megoldását a Műemlékek Bizottságára bízta s a sirkápolna terveit Schulek műegytemi tanár közbenjöttével Szehtló építőművész készítette. A sirkápolnát az évszázados régi evangélikus templom mellé építik, úgy, hogy az szorosán összefüggjön a templommal. Az építéssel a nyáron annyira előrehaladtak, hogy azt a közelben be is fejezik. A kápolna művészi díszítését Lőschinger Hugó festőtanár bízta, aki ehhez a felsőmagyarországi gyönyörű régi motívumokat használja fel. A fejedelem pihenőhelyét külön emléktáblával is megjelölik, amelyet Holló Barnabás szobrászművész készített.

— A városok és megyék bankja. Pest megye törvényhatósága érdekes nagyjelentőségű terv keresztülvitelén fáradozik. Az összes városok és megyék bevonásával olyan bankot akar létesíteni, ahol a városok és megyék összes adósságaikat konvertálhatnák és pénzsükségeiket fődőznék. Pest megye hozzájárulás végett Kassa város tanácsához is átirt, amely a legközelebbi tanácsülésen foglalkozik a nagyjelentőségű tervvel.

— Elítélt postabetörök. A lőcsei törvényszék most hozott ítéletet a cigányok fölött, akik Sztrázsán és Szepesszombaton több betörést kíséreltek meg és a szepesszombati postán Péterffy Gábor postamester ébersége miatt hiába próbáltak kárt tenni. Kolompár József két évi és Bódi János egy évi fegyházat kapott, melyben mindketten megnyugodtak.

— Váltóhamisító honvédhadnagy. A rendőrség a vizsgálóbíró megkeresésére elfogató parancsot adott ki Szimonidesz Ödön volt honvédhagyn. ellen, aki Rakosi György, Szilárd Zoltán, majd Literáti Loránt nevet ráhamisította 100, 80, illetve 250 koronáról szóló váltókra, amelyeket azután értékesített. Időközben le kellett köszönnie rangjáról és közhuszári minőségben tartós időre szabadságolták. Mindentelé keresik. Kassán is.

— Leszurni akarta a feleségét! Sziszka Jakab hordár tegnap részegen ment haza s otthon összeverekedett a feleségével. Amikor a nagy botrány miatt közbelépett a rendőr, a hordár kést ragadott s leszurással fenyegette a rendőrt, mire az önvédelemből kardot rántott s kezén megebesítve a hordárt, ártalmatlanná tette. A vizsgálat ez ügyben megindult.

— Betörés fényes nappal. Felkán vakmerő betörést követte el Payer János mézszárosnál. Álkulcs segítségével a betörő a szobába jutott, ahol ugyancsak álkulccsal kinyitotta az asztal fiókját, melyből 6996 kor. 40 fillér készpénzt és ezüst ékszereket vett magához. A csendőrség erélyes nyomozás után letartóztatta Payer cselédjét és annak két szeretőjét, akiknek egyike lakatossegéd.

— Körözött szélhámós. Lauscher Károly harminchat éves állítólagos tőzshivatalnok a minap megjelent Freund Antal terménykereskedő üzletében s előadta, hogy nagymennyiségű búzát tudna a cégnek szállítani Erdőrl. Egy vasuti fuvarlevél-másolatot is mutatott, amely igazolta szavait. Mikor már félig-meddig meggyeztek, Lauscher háromezer korona előleget kért. Freund átadta a kívánt összeget és Lauscher zálog gyanánt a fuvarlevél-másolatot nála hagyta. A cég hosszú ideig várt, de a buza nem érkezett meg. A pályaudvaron érdeklődtek erre a dolog iránt és megtudták, hogy Erdőrl soha sem adtak fel az illető buza-küldeményt és a fuvarlevél-másolat hamisítás. A cég most bűnvádi feljelentést tett Lauscher ellen, akinek kézrekerítése végett a rendőrség köröző levelet bocsátott ki. A köröző levél megérkezett Kassára is.

— **A házitanító felmondási ideje.** B. Károly budapesti kereskedő S. Elemért 1907. évi november 17-én második realosztályba járó fia mellé házi tanítónak fogadta fel havi 80 korona fizetéssel és azzal a kötelezettséggel, hogy naponta d. u. 3 órától 8 óráig kell a fiával az iskolai leckeit megtanulnia, vele sétálni és őt egyébként foglalkoztatni; miután a fiu karácsonykor öt tárgyból intőt kapott és a házi tanító egy alkalommal a fiával kártyázott, ezért a kereskedő a házitanítót felmondás nélkül elbocsátotta. Ebből per keletkezett. A budapesti törvényszék felelőbíró tanácsa kimondta, hogy a házi tanítót egy havi felmondás illeti meg.

— **A Latkóczy panama.** A Latkóczy-ügyben a budapesti rendőrség részéről vezetett vizsgálat folyamán nem merült fel egyetlen olyan mozzanat sem, mely alapot adna arra a föltevésre, hogy Latkóczy és társai valóban közbenjártak a belügyminiszteriumban valamely ügyben. A vizsgálat csak azt állapíthatta meg, hogy Latkóczy és társai ismételtén ajánlottak arra, hogy a kormánytól elintézés alatt álló ügyekben Latkóczy közben jár, de egy esetben sem derített fel a vizsgálat olyan fonalat, mely valamely tisztviselőhöz vezetne el, vagy azt sejtetné, hogy az említett közbenjárás megtörtént. A belügyminiszter ennek dacára minden részletre kiterjedő vizsgálat tárgyává tette az ügyeket és részleteket, a melyek szóba kerültek. A vizsgálat, mely még nincs befejezve, eddig egyetlenegy esetben sem nyújt támpontot bármely tisztviselő elleni vádra és nem merült fel egy olyan adat sem, melyből az tűnnék ki, hogy Latkóczy és társai az érdekeltek előtt emlegetett, vagy a vizsgálat keretében szóba hozott ügyek bármelyikében közbenjártak volna. A vizsgálat befejezéséről a nagy nyilvánosság természetesen értesülni fog. Egy tudósítás szerint Latkóczy az államtitkársága idején Chyzer Kornél miniszteri tanácsos fegyelmi ügyét részrehajlóan kedvezően intézte el. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert Chyzer Kornél miniszteri tanácsosnak egész hivatali pályáján nem volt semmiféle fegyelmi ügye. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos ama lapok ellen, melyek ezt a hírt közölték és kommentálták, sajtópert indít.

— **Lopás az iskolában.** Klein Adolf felsőkereskedelmi iskola tanulója bejelentette, hogy ma délután az iskola II-ik emeletének folyosójáról ismeretlen tettes prémes gallérral kurta barnaszínű, belől szőrmével bélelt kabátját ellopta.

— **Rendőri krónika.** Reich Jenő és Aftergut Rezső az Erzsébet téren előbb összekülönböztek és azután összeverekedtek, mely botrányos viselkedésük nagy csődületet okozott. — Csavargás miatt éjjeli egy órakor Lederberger Konrád kőfaragó segéd lett előállítva. — A városi fogdában 26 férfi és 12 nő van elzárva. — Balogh József semsei lakos vigyázatlan hajtás miatt lett előállítva és ellene a kihágási eljárás megindítva. — Botrányos részegség miatt elő lettek állítva és elzárva: Kazsimir István, Vitéz Jánosné, Vajda Mihályné, Pazder József, Pallaczki János és Köteles András.

Színház.

— **A nebántsvirág.** Mezei Margit második sikerét hozta meg a tegnapi előadás. Denise szerepében adott nekünk alkalmat a művésznő arra, hogy temperamentumáról és tehetségéről teljes meggyőződést szerezzünk, de egyszersmind azt is megállapíthassuk, hogy eme jeles képességei érvényesítésében még nem tud kellő mértéket tartani. Az első két felvonásban túlradó volt a jókedve, a harmadik és negyedik felvonásban pedig már szinte elejtette a szerepét, oly lehangoltan játszott. Ez kétségtelenül szertelenség, melyről — reméljük — leszokik idővel. Faragó kitűnő Celesztinje nagy gyönyörűségünkre szolgált. Bartha, Barics és Ujvári játszottak

még elismerésre méltóan. — Az előadást közepes ház nézte végig, mely a repülő ballet szép mutatványaiban is gyönyörködött.

— **A Három feleség** — bemutató előadása. Lehár Ferenc, a *Vigözvegy* szerzőjének új operettje a Három feleség szombat este vonul be a kassai színpadra. A világszerte ünnepezt komponista új darabjának bemutató előadása első rangú színházi estnek ígérkezik. A színház operett személyzete hetek óta foglalkozik az ujdonsággal. Faragó Ödön rendező vezetése alatt, aki sikert ígérő invencióval aknáztta ki a darab szépségeit. A Három feleség mulatságos cselekményét, mind végig pompás muzsika kíséri, mely dicséretére válik a genialis szerzőnek. A szereplők közül nagy hatásúnak ígérkezik *Váradi Margit* és *Miskey József* duettje, továbbá *Magyari Lajos* és *Nagy Aranka* páros játéka és éneke. Kitűnő magánszáma van *Ujváry Lajosnak*, aki ezenkívül *Mezey Margittal* egy humoros tánc-kettősben is szerepel. A második felvonásban *Váradi Margit* egy valódi amerikai kuplét ad elő, mely a darab egyik s leghatásosabb száma lesz. Jó szerepe van *Faragónak* és *Barics Gyulának*, aki a férjet játsza. A *Három feleség* előadását az igazgató fényesen állította ki. Több új díszlet és kosztüm készült a színház műhelyeiben. A zenei betanítás *Simándi József* karmester izlését dicséri. A premier iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik a közönség soraiban. Az igazgatóság három egymásutáni előadásra tűzte ki az új operettet.

TÁVIRAT — TELEFON.

A delegáció ülése.

Budapest, okt. 22.

A delegáció mai ülésén gróf *Zichy Tivadar* elnökölt. Napirend előtt *Babics-Gyelszki Lyuba* szólalt fel horvátul. *Okolicsányi László* ismertette a hadügyi költségvetést. *Szemere Miklós* hibáztatja, hogy kormányozható lég-hajók céljaira semmit sem vettek fel a költségvetésbe. *Szabó István*, *Bakonnyi Samu*, *Hellebronth Géza* és néhány horvát felszólalása után a költségvetést elfogadták.

Az osztrák delegáció mai ülésén a tengerészeti költségvetést tárgyalta.

A horvát bán Wekerlénél.

Budapest, okt. 22.

Báró *Rauch Pál* horvát bán ma reggel Zágrábból Budapestre érkezett. Meglátogatta *Wekerle Sándor* miniszterelnököt, akivel hosszasan táncskozott. Ez alkalommal hivatalos jelentést tett a horvát helyzetről és az annexióval szemben tanúsított hangulatról. A bán előterjesztései megnyugtatók.

Lőszerkiviteli tilalom.

Budapest, október 22.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma a minisztertanács határozatára való hivatkozással rendeletet adott ki, amelyben lőszer, fegyverek, állatok, felszerelések és egyáltalán minden hadi célokra szolgáló cikkek kivétel a monarchia két államából, Bosznia és Herzegovinát sem véve ki, Szerbiába vagy Montenegróba tiltja. A rendelet indokolásában kimondja, hogy bár a monarchia mindent elkövet, hogy a konfliktus elkerültesse, az eseményekre való tekintettel mégis kénytelen ezt a rendeletet kiadni.

A balkáni forrongás.

Berlin, okt. 22.

Izvolszky orosz külügyminiszter állása megrendült. Hír szerint rövidesen beadja lemondását és berlini nagykövet lesz.

Pétervár, okt. 22.

A Törökország és Ausztria-Magyarország között folyó tárgyalások eddig kielégítő eredményre vezettek.

Belgrád, okt. 22.

A belgrádi osztrák és magyar kereskedők nagy szorultságban vannak. A bojkott egyre tart. Üzleteiket nagy tömeg állja el és mindenkit megakadályoznak abban, hogy szükségleteit az ő üzleteikből szerezzék be. Sokan már be is zárták üzleteiket.

Szerbia minden osztrák vagy magyar állampolgárt elbocsátott szolgálatából.

A Kardos-bank.

Budapest, okt. 22.

Tizenkét napi tárgyalás után ma a törvényszék ítéletet hozott a Kardos-bank ügyében. Az ítélet *Kardos Árpád*, *Géza*, *Zoltán*, *Lipót* és *Dezső* vádlottakat a család és hűtlen kezelés vádjára alól felmentette, mert büntető cselekményt nem lát fennforogni. A vádlottakat nyomban szabadlábra helyezték. Az ügyész felelőbíró az ítélet ellen.

Elmozdított tanító.

Arad, október 22.

Aradmegye közigazgatási bizottsága *Popovics Demeter* tanítót, magyarság elleni izgatás miatt pénzbírságra ítélte. E határozattal szemben a miniszter az izgató tanítót állásától elmozdította.

Nyertes sorsjegyek.

Budapest, okt. 22.

Az osztálysorsjáték mai húzásán hatvanezer koronát a 31194., huszezer koronát pedig a 34326. és 45116. számú sorsjegyek nyertek.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. október 22-én (páratlan) a repülő ballet-társaság bucsu felléptével

IRIS.

— A balletet megelőzi: —

A képzelt beteg.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molière. Fordította: Berczik Árpád.

SZEMÉLYEK:

Argan, képzelt beteg	— — —	Faragó Ödön
Béline, Argan második neje	— — —	Vágóné
Angelika	)	Sz. Rosos Gizella
Louison	)	Gajdzinszkyné
Beralde, Argan fivére	— — —	Dr. Rácz Ede
Cleánta, gazdag nemes	— — —	Szomorj Miklós
Diáforus, orvos	— — —	Ujváry
Tamás, flá	— — —	Szabó Sándor
Purgon, Argan orvosa	— — —	Magyari Lajos
Fleurant, gyógyszerész	— — —	Miskei
Bonnefoi, jegyző	— — —	Serfőzy Gy.
To nette, Argan cselédje	— — —	Étey Emilia

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR   **KORONA SÖR**   **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legjobb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyteremben kizárólag e serfözde söre méretik ki.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskére és chequeszámlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

FELDMANN HERMAN KASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiu-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház.)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Kassán 40 év óta fennálló

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentúl összes áruimat

szigorúan betartott szabott árak

mellett árusítom. — Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve. — Raktáramat a legfinomabb — nagyjából — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanúsított szives bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszövetekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel
FELDMANN HERMAN.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

:: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Murányi József kiadó.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Casténuovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 $\frac{1}{2}$, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyintén Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel:: tételek mellett eladók. ::
Bővebbet Dr. SZAUBERER és Dr. HERCZ ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala **Kossuth Lajos-utca 16.**

Makulatura papir

III kicsiben és nagyban III
III jutányos áron kapható III
a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán, Kossuth L.-u. 16. (Bejérat a Fazekas-utcaérol.)

Használt, jó karban lévő kerékpárt sürgős megvételre keresek.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.